

Gemensam målbild 2019 - 2022

Samverkan Stockholmsregionen

Version 1.0 (för antagande)

Aktörer

Kommuner i Stockholms län • Kustbevakningen • Länsstyrelsen Stockholm • Mellersta Militärregionen, Försvarsmakten • Polisregion Stockholm • SOS Alarm • Stockholms hamnar • Stockholms läns landsting • Storstockholms brandförsvär • Södertörns brandförsvärsförbund och Brandkåren Attunda • Trafikverket

www.samverkanstockholmsregionen.se • e-post: info@samverkanstockholmsregionen.se • twitter: [@Samverkan_Sthlm](https://twitter.com/Samverkan_Sthlm)

Sammanfattning och läsanvisning

Detta dokument, *Gemensam Målbild 2019-2022 - Samverkan Stockholmsregionen*, sammanfattar förutsättningarna för det aktörsgemensamma arbetet i Samverkan Stockholmsregionen under perioden 2019-2022. Utöver den gemensamma grund som parterna antagit genom avsiktsförklaring och överenskommelser utgör föreslagna målformuleringar övergripande styrning av det gemensamma arbetet under den kommande perioden 2019-2022. De gällande dokument som utgör grund för arbetet är:

- Avsiktsförklaringen *En trygg, säker och störningsfri region*
- Överenskommelse om gemensam funktion för regional samverkan
- Modellbeskrivning, bilaga till överenskommelse, (uppdat. dec -18)
- Gemensamma förmågor, (uppdat. dec -18)

Målformuleringarna 2019-2022 har framtagits tillsammans med samtliga aktörer inom Samverkan Stockholmsregionen genom arbetsmöten med representanter på både samordnande och inriktande nivå. Målformuleringarna utgör en samlad syn och ambition på de områden där aktörerna uttalat vill lägga energi och resurser på att erhålla nya förmågor eller specifikt utveckla nuvarande förmågor. Utöver aktiviteter kopplade till målområdena sker ett kontinuerligt förbättrings- och utvecklingsarbete inom alla de förmågor och temaområden som täcks in av det gemensamma arbetet.

Utifrån det förändrade omvärldsläget fattade regeringen inför 2016 beslut om återupptagen totalförsvarsplanering och återuppbyggande av ett civilt försvar med samhällets krisberedskap som grund. Givet detta avser det aktörsgemensamma arbetet och målformuleringarna för kommande period att i tillämpliga delar täcka in eller i övrigt stödja de gemensamma behoven som beskrivs i dokumenten *Högre regional grundsyn för Militärregion Mitt* (Försvarsmakten och Länsstyrelserna inom Mellersta militärregionen) samt *Regional strategi för civilt försvar* (Länsstyrelsen i Stockholm).

Länsstyrelsen har vid höjd beredskap befogenheter att leda det civila försvaret. De strukturer som vi aktörer tillsammans byggt upp för inriktning och samordning inom Samverkan Stockholmsregionen är händelse- och mandatsberoende. De kommer således även att nyttjas vid de händelser där samverkansledning övergår till direkt ledning, t.ex. som förhållandena vid tider av höjd beredskap.

Måldokumentet ska gälla under fyra år varför utformning av målen medvetet formulerats inriktande snarare än i kvantitativa termer. Utformning av mätbarhet och målluppfyllnad har hänvisats till det årliga verksamhetsplaneringsarbetet och dess tänkta aktiviteter. VP-processen styrs och beslutas av regionala chefsgruppen vilket ger möjlighet för aktörerna att med full insyn styra ambition och uppföljning av arbetet. Kopplat till aktörernas ambition kommer även resursfrågan att diskuteras i samband med detta.

Stor utveckling av samhällets samlade förmåga till hantering av samhällsstörningar har skett under den relativt korta tid regionens aktörer tillsammans har bedrivit strukturerat arbete inom Samverkan Stockholmsregionen. Vi ser fram emot att gemensamt fortsätta denna utvecklingsresa med avstamp i de av parterna gemensamt formulerade målbilderna som redovisas i detta dokument.

Sven Erik Österberg
Landshövding, Ordförande regionala rådet

Patrik Åhnberg
Samhällsbyggnadsdirektör, Ordförande regionala chefsgruppen

Ola Slettenmark
Samordningschef, Samverkan Stockholmsregionen

Målbild 2019–2022, Samverkan Stockholmsregionen

Inledning

Vad är Samverkan Stockholmsregionen

Samverkan Stockholmsregionen är en gemensam satsning mellan samhällsaktörer i Stockholmsregionen som vill verka för en trygg, säker och störningsfri region. Samverkan Stockholmsregionen ägs, drivs, bekostas och förvaltas gemensamt av dess medlemmar. Medlemskapet bygger på frivillighet och insikten att varje enskild aktör själv har begränsat handlingsutrymme och begränsade resurser att hantera händelser och störningar i regionen och att vi står starka tillsammans. Samverkan Stockholmsregionen är att betrakta som en gemensam infrastruktur där gemensamma processer, metoder och resurser verkar för att underlätta och stödja aktörerna i att de ska nå de övergripande målen och de konkreta leveranser som krävs för att åstadkomma reell skillnad i samhället i samband med olika former av samhällsstörningar.

Övergripande målsättning - förväntade effekter och resultat

Samverkan Stockholmsregionen syftar till att säkra en hållbar effektiv samverkan och en ökad gemensam förmåga att hantera samhällsstörningar och kriser i Stockholmsregionen. Den övergripande målsättningen¹ för Samverkan Stockholmsregionen målsättningen lyder:

Att tillsammans skapa trygghet, säkerhet och effektiv hantering av samhällsstörningar i regionen i vardag, kris och höjd beredskap. Detta sker genom att; stärka samhällets förmåga att upprätthålla viktiga samhällsfunktioner samt inrikta och samordna regionens resurser för att kunna förebygga och minimera oönskade effekter av kända eller plötsligt inträffade händelser.

Målbilden uppnås genom att upprätthålla beredskap i funktionella nätverk, bedriva ständig omvärldsbevakning för snabb och proaktiv aktivering, inrikta och samordna arbetet utifrån samlad regional lägesbild samt genom att samordna kommunikation. Arbetet följs upp kontinuerligt och utvecklas genom erfarenheter och lärande.

Deltagande parter

Samverkan Stockholmsregionen består i början av 2019 av följande parter utan inbördes ordning: Länsstyrelsen Stockholm, länets 26 kommuner, Stockholms läns landsting, Polismyndigheten Region Stockholm, Försvarsmakten Mellersta Militärregionen, SOS Alarm, Trafikverket, Kustbevakningen, Stockholms hamnar samt kommunalförbunden Storstockholms brandförsvär, Södertörns brandförsvärsförbund och Brandkåren Attunda. Fler aktörer kan tillkomma både som ordinarie medlemmar och som associerad medlem.

Målbild 2019-2022 - bakgrund

De grundläggande dokumenten för Samverkan Stockholmsregionen, Avsiktsförklaringen från 2014 och Överenskommelsen från 2015, gäller tills vidare. Som styrning och prioritering för det gemensamma arbetet över tid ingår att formulera gemensamma målbilder. Dessa ska omfatta kommande fyraårsperiod och uppdateras i samband med ny mandatperiod. Att regelbundet se över och tydliggöra inriktning och ambitionsnivå för verksamheten är nödvändigt för att säkra att den verksamhet som bedrivs är ändamålsenlig och ger största möjliga aktörs- och samhällsnytta. Den 1 januari 2019 har det gått fyra år av verksamhet sedan Samverkan Stockholmsregionen togs i löpande drift. Detta är därmed den första formulerade målbilden för arbetet sedan övergripande mål, ambitionsnivå och rambudget sattes för arbetet år 2015.

Gemensam målbild 2019–2022 - Samverkan Stockholmsregionen tydliggör fokus och prioriteringar för den aktörsgemensamma verksamheten för åren 2019–2022. Målbilden har tagits fram med utgångspunkt i utvärderingar av händelser och övningar, diskussioner i ordinarie möten för de olika samverkansnivåerna samt genom särskilda målbilds-workshops för samtliga 37 aktörer på inriktande och samordnande nivå. Målbilden har därefter presenterats och fastslagits av *Regionala rådet*.

¹ Den övergripande målsättningen för Samverkan Stockholmsregionen har aktualiserats jämfört med den som står i avsiktsförklaringen för att anpassas till rådande förutsättningar med pågående totalförsvarsplanering

Förutsättningar

Stockholmsregionen är en av Europas mest attraktiva och framgångsrika regioner. Företagandet är starkt, forskningen, utbildningen och innovationsförmågan av högsta klass. En tredjedel av Sveriges ekonomiska tillväxt skapas här. Sett till befolkning är Stockholm landets största län och även en av Europas befolkningmässigt snabbast växande regioner. I dagsläget bor ca 2,3 miljoner människor, en femtedel av Sveriges befolkning, i länets 26 kommuner. I Stockholmsregionen föds många barn och länets attraktivitet bidrar också till fortsatt hög inflyttning både från andra delar av landet och från andra delar av världen. Stockholmsregionen är samtidigt, i likhet med många andra växande globala städer, en stad med tydliga sociala och ekonomiska skillnader med påföljande utmaningar.

Stockholmsregionen har också en komplex infrastruktur och transporterna ökar på vägar, järnvägar, i kollektivtrafik och med sjöfart. Små störningar kan få stora konsekvenser, vilket innebär en särskild utmaning för många samhällsaktörer. I huvudstadsregionen finns också flera av landets viktiga funktioner såsom riksdag, regering, statliga myndigheter och annan nationellt samhällsviktig verksamhet vilket ställer ytterligare krav. Stockholmsregionens sammantagna förutsättningar gör att resurser behöver användas effektivt för att kunna upprätthålla viktiga samhällsfunktioner genom hela hotskalan.

Samhällsutmaningarnas omfattning och komplexitet gör att varje enskild aktör har begränsat handlingsutrymme och därför är det av största vikt att samhällsaktörer i regionen har en väl fungerande samverkan. Aktörerna behöver dela information om utmaningar, problem och samverkansbehov för att nå målet om en trygg, säker och störningsfri region. Idag sker en stor del av regionens samverkan gällande krisberedskap inom avtalsorganisationen Samverkan Stockholmsregionen. Att höja samverkansförmågan bland aktörer med en roll inom Stockholmsregionens krisberedskap, och nu även med viktiga roller i Sveriges totalförsvarsplanering, är ett ständigt och pågående utvecklingsarbete.

Gemensamma utgångspunkter

Genom undertecknandet av avsiktsförklaringen har parterna kommit överens om gemensamma utgångspunkter som innebär att arbetet inom Samverkan Stockholmsregionen:

- Bygger på ett samarbetsklimat baserat på öppenhet och respekt för den enskilda organisationens förutsättningar, parallellt med ett tydligt fokus på samhällsnyttan
- Har sin grund i förståelsen för att ingen enskild aktör ensam kan svara upp mot alla de utmaningar som ett komplext samhälle skapar
- Skapar effektivitet i det gemensamma arbetet, samtidigt som varje enskild aktör kan ta del av andras erfarenheter och kompetenser för att stödja den egna verksamheten
- Förutsätter att varje aktör har ett eget ansvar, men bidrar till ett koordinerat agerande och beslutsfattande genom att, tillsammans med övriga aktörer, inrikta och samordna det gemensamma regionala arbetet.

I det gemensamma ansvaret ingår att:

- Förankra och kontinuerligt utveckla gemensamma rutiner och processer
- Representera i regionala samverkansfora
- Identifiera och genomföra gemensamma utbildningsinsatser
- Löpande pröva möjligheten att dela resurser och kompetens

Verksamhetens grunder

Verksamheten inom SSR vilar på en modell som utvecklas löpande utifrån identifierade behov och lärande. Ägarforum utgörs av *Regionala rådet* som leder den långsiktiga utvecklingen genom att fastställa fleråriga planer och program samt fattar gemensamma överenskommelser. Regional rådet leds av landshövdingen och deltagarna är de yttersta beslutsfattarna hos aktörerna och utgörs av kommunstyrelseordförande, myndighetschef eller motsvarande i de olika organisationerna.

Grunderna i samverkansmodellen består av följande komponenter:

- **Deltagande parter med eget ansvar**

En viktig utgångspunkt i arbetet är självständiga aktörer som aktivt bidrar med sitt engagemang, sina erfarenheter och sina kunskaper i det gemensamma arbetet. Alla aktörer behöver löpande pröva behovet av samverkan och ge signaler om det finns behov av detta, både inför, under och efter händelser och skeenden.

- **Tre samverkansnivåer - i ordinarie och aktiverat läge²**

Samverkan bedrivs genom tre samverkansnivåer:

Regionalt inriktande nivå, Regionalt samordnande nivå, samt Verkställande nivå.

För de olika samverkansnivåerna finns forum som utgår från uppdrag och mandat och som arbetar utifrån två perspektiv – ordinarie läge respektive aktiverat läge.

- *Ordinarie läge* definieras som den samverkan som är planerad med utgångspunkt i Målbild och årliga verksamhetsplaner. I ordinarie läge sker all förmågeutveckling och uppföljning.
- *Aktiverat läge* definieras som samverkan inför, under eller efter händelser och skeenden som krävs för att hantera dessa och samhällets samlade behov och ej ryms inom ordinarie forum

- **Gemensamma grundförmågor**

Den övergripande målbilden har konkretiserats genom fem gemensamma grundförmågor – för varje grundförmåga finns ett antal definierade delförmågor med angiven lägsta nivå. Grundförmågorna³ är:

- 1) Aktivera aktörsgemensamt arbete
- 2) Informationsdela och skapa samlad lägesbild
- 3) Samordna aktörsgemensamt arbete
- 4) Inrikta aktörsgemensamt arbete
- 5) Samordna och inrikta kommunikation

- **Förberedda regionala inriktningar**

För ett antal typhändelser finns förberedda regionala inriktningar som ska ligga till grund för hur regionen initialt hanterar en sådan typhändelse och som stöd för den fortsatta inriktningen av det gemensamma arbetet.

- **Gemensamma metoder och arbetssätt**

De gemensamma grundförmågorna och regionala inriktningar omsätts genom gemensamma metoder och arbetssätt. Exempel på detta är rutiner för aktivering av samverkan, mallar för lägesbild och arbetet i samverkansstab.

² I dokument *Modellbeskrivning - Samverkan Stockholmsregionen* fördjupas beskrivning av struktur och representation i olika forum samt valda arbetssätt och metoder

³ Dokument *Aktörsgemensamma grundförmågor - Samverkan Stockholmsregionen* beskriver förmågor och delförmågor som krävs för att realisera den gemensamma målbilden.

- **Gemensamma koordineringsresurser**
Samfinansierade resurser driver och faciliterar det gemensamma arbetet. I ordinarie läge utgörs dessa av personal i ett samordningskansli, i aktiverat läge utgörs de av Regional samverkanskoordinator i beredskap samt kommunikationssamordningsfunktion. Resurserna agerar på uppdrag av Regionala chefsgruppen och verkar för att samverkan ska leda till effekter i form av inriktning och samordning och i övrigt realisera beslutade målbilder.
- **Samordnad kommunikation**
Samordnad kommunikation är en integrerad del av arbetet inom Samverkan Stockholmsregionen med målet att ge relevant, kvalitetssäkrad och snabb information vid händelser i regionen och ska bidra till önskad effekt i den gemensamma hanteringen.
- **Gemensamma teknik- och ledningsstöd**
Ett antal teknik- och ledningsstöd används gemensamt för att möjliggöra informationsdelning och kommunikation mellan verksamheterna så väl i ordinarie som i aktiverat läge. Exempel på detta är Telefonkonferenssystem, WIS och RAKEL. Nya system kan tillkomma. Tekniklösningar ställer krav på tillgänglighet, färdighet och beredskap.
- **Gemensam samverkansetablering**
Vid behov kan berörda aktörer inför eller under en händelse samlokaliseras för att i en robust och anpassad miljö effektivt dela information och bedriva fördjupad samordning. Detta sker i samverkansstab på samordnande nivå och operatörskluster på verkställande nivå.
- **Gemensamma övningar och utbildningar**
Genom att öva tränas de färdigheter som utvecklats gemensamt. Övningar syftar till en effektivare hantering och till att identifiera ytterligare utvecklingsbehov. Med gemensamma utbildningar omsätts lärdomar och justerade metoder i faktisk förmåga att nå målet om en trygg, säker och störningsfri region.
- **Uppföljning, lärande och förmågeutveckling**
Genom att bedriva löpande arbete inom olika utvecklingsområden, temaområden och arbetsgrupper sker utveckling och förbättring. Till grund för detta ligger lärande från omvärldsbevakning och erfarenheter av gemensam hantering av händelser. Parterna följer kontinuerligt själva upp gemensam hantering av händelser och beställer mer omfattande utvärderingar vid särskilda händelser. Det gemensamma lärandet omsätts genom beslutade aktiviteter och åtgärder av aktörerna till ökad förmåga via kontinuerligt förändringsarbete.

Gemensamma målsättningar 2019–2022

Aktörerna bedriver en ständig utveckling och förbättring inom hela det aktörsgemensamma området. Kopplat till detta finns områden som är grundläggande och förutsättningsskapande för arbetet men som behöver fortsätta att utvecklas och förankras under ovan nämnda period. Dessa utgörs av:

- Det gemensamma arbetet stöds av ändamålsenliga rutiner, arbetsätt och mötesformer och kopplas effektivt till arbetet hos respektive aktör.
- Samverkan Stockholmsregionen är känt hos aktörerna som en viktig del i regionens krisberedskap och relevanta funktioner och personer har god kunskap om samverkanssystemet.
- Roller och ansvar inom och mellan beslutade samverkansnivåer är kända och tydliga och i det gemensamma arbetet representeras respektive aktör av den funktion som har rätt mandat för att verka inom aktuell samverkansnivå.

Med detta som en grund är parterna överens om prioriterad målbild och ambitionsnivå för de kommande fyra åren. Målformuleringarna presenteras nedan, under varje målformulering ges en förtydligande text.

Grundförmågor

Aktörer inom Samverkan Stockholmsregionen uppfyller de krav som satts upp gemensamt i form av de fem grundförmågeområdena i aktiverat läge.

För att kunna omsätta den övergripande målbilden har följande fem gemensamma grundförmågor definierats (se dokument *Gemensamma Förmågor*):

- Aktivera aktörsgemensamt läge
- Informationsdela och skapa samlad lägesbild
- Samordna aktörsgemensamt arbete
- Inrikta aktörsgemensamt arbete
- Samordna och inrikta kommunikation

Till dessa finns ett stort antal delförmågor framtagna vilka konkretiserar och stödjer aktörerna i att kunna mäta organisationens förmåga på nedbruten nivå. Den övergripande målbilden uppfylls genom att gemensamt definiera årsvis ambition och lägstanivåer kopplade till resp. delförmåga.

Säker informationsdelning

Parterna inom Samverkan Stockholmsregionen har utvecklat en solid, gemensam säkerhetskultur med kända rutiner för säker informationsdelning.

Målet handlar om ökad och breddad kunskap på organisatorisk nivå samt behovet av att kunna dela sekretessbelagd och hemlig information mellan aktörerna. Detta uppnås t.ex. genom breda kunskapshöjande insatser, inplacering av personer i samverkansfunktioner i säkerhetsklass, rutiner för hantering av hemliga handlingar samt utökat signalskydd.

Omvärldsbevakning och lägesbild

Det finns rutiner och arbetsätt för att omvärldsbevakning hos respektive aktör sammanställs i en samlad och målgruppsanpassad lägesbild. Denna ska komma samtliga till del och ge stöd för beslut och åtgärder hos respektive aktör.

Målet handlar om att utveckla och effektivisera arbetet med omvärldsbevakning och samlad lägesbild för att bättre kunna stödja behoven hos den slutliga användaren. Med målgruppsanpassning menas de olika behov av information som direkt och indirekt berörda aktörer har vid en händelse, t.ex. avseende lägesbildens detaljrikedom, uppdateringsfrekvens och snabbhet i skapande och distribution av lägesbild.

Förberedda inriktningar

Det finns förberedda inriktningar med åtgärdsplaner och budskap för utvalda scenarier. De utgör en grund och utgångspunkt för arbetet i händelser och kriser, både aktörsgemensamt och i egen organisation.

Målet handlar om att ta fram, förankra och implementera gemensamma scenariospecifika inriktningar som stöd för hantering av utvalda typhändelser. Inriktningarna bygger på aktörsgemensamma scenariodiskussioner på både inriktande och samordnande nivå. Aktörerna bedömer gemensamt vilka typhändelser som är prioriterade. Till respektive inriktning förväntas aktörerna ta fram egna checklistor.

Virtuell och fysisk samverkan

Det finns både virtuella och fysiska mötesrum för de olika forum som etableras i det aktörsgemensamma arbetet.

Målet handlar om att utveckla och förankra metoder och förutsättningar för aktörerna att kunna bedriva effektiv samverkan på alla samverkansnivåer både virtuellt och genom fysiska möten i robusta miljöer.

Samordnad kommunikation

Kommunikation är en integrerad del av samverkansmodellen och det aktörsgemensamma arbetet. Samordnad och kvalitetssäkrad kommunikation till prioriterade målgrupper förbereds gemensamt och kan genomföras i alla lägen.

Målet innebär att säkerställa att kommunikation ingår som en integrerad del i den gemensamma hanteringen av störningar och kriser och att kommunikationen ska kunna bidra till önskad effekt. Detta innebär att kommunikationsfunktion involveras redan i bedömningen av en händelse och kontinuerligt genom hanteringen, att kommunikationsperspektivet finns med vid analys och planering, samt är integrerat i gemensamma styrdokument. Målet innebär också att ett utvecklingsarbete behöver göras för att säkra att samordning av kommunikation alltid ska kunna förberedas och genomföras i aktiverade lägen.

Anpassning till totalförvarsplanering

Arbetet är anpassat till planeringen av totalförsvaret och Länsstyrelsens särskilda ansvar inom detta. Effektivitet och synergier i arbetet nås genom att nyttja befintliga aktörsgemensamma strukturer och arbetssätt.

Målet handlar om att säkra effektivitet och synergier genom att använda befintliga arenor och nätverk för arbetet med totalförvarsplanering. Vidare handlar det om att den gemensamma ambitionen koordineras med enskilda aktörers uppdrag, t.ex. genomförandet av den framtagna regionala strategin för civilt försvar och motsvarande uppdrag. De strukturer som aktörer tillsammans byggt upp för inriktning och samordning i regionen är händelse- och mandatsberoende. Länsstyrelsen har vid höjd beredskap befogenheter att leda det civila försvaret. Målet handlar därför även om att förbereda och utveckla förmåga att nyttja de gemensamma strukturerna för händelser där samverkansledning övergår till direkt ledning, t.ex. som förhållandena vid tider av höjd beredskap.

Robusta system

Aktörerna har robusta gemensamma rutiner, stöd och verktyg samt alternativ till dessa vid bortfall av ordinarie system.

Målet handlar om att säkra att varje aktörsgemensam rutin, stöd och verktyg utvecklas och implementeras med tanke på hållbarhet. Att det finns genomtänkta reservalternativ samt rutiner kring vad som gäller om även reservalternativet i situationen inte är tillgängligt.

Kontinuitet och uthållighet

Aktörerna har förmåga till kontinuitet och uthållighet i det gemensamma arbetet. Dimensionering utgår från beslutade scenarier inom krisberedskap och FOI:s typfall inom påbörjad planering mot höjd beredskap.

Målet handlar om att varje organisation behöver planera och dimensionera sina organisationer utifrån de samverkansformer och tidsspann som olika scenarier och typfall kräver (beslut om specifika typfall görs inom målperioden). Målet berör främst aktörernas samverkansfunktioner på inriktande och samordnande nivå avseende personalnumerär och kompetens samt planering av hur dessa kan säkerställas över tid, arbeta i olika miljöer och under olika tempon.

Kompatibel stabsstruktur

Aktörerna har definierat och infört kompatibel stabsstruktur. Det möjliggör effektiv samverkan, resursdelning samt förstärkning för att hantera enskilda och gemensamma behov vid händelser.

Målet handlar om att utveckla samsyn avseende begrepp för olika stabsfunktioner. Med denna gemensamma grund kan utbildning genomföras vilken möjliggör för aktörerna att stödja med personal i varandras och gemensamma staber.

Årlig verksamhetsplanering

För respektive målområde ska årliga verksamhetsplaner tas fram med en beskrivning om hur parterna ska arbeta mot uppsatta mål under året. I verksamhetsplanen ska aktiviteter för respektive målområde tas fram tillsammans med en uppföljningsplan som ska följas upp löpande. Verksamhetsplanen antas av regionala chefsgruppen och presenteras vid regional rådet inför varje nytt verksamhetsår.

----- Slut -----

samverkanstockholmsregionen.se